

Slovenski dom

Stev. 85.

V Ljubljani, petek 14. aprila 1939.

Leto IV

Predsednik angleške in predsednik francoske vlade izjavljata: Francija in Anglija bosta z vsemi silami branili Grčijo, Romunijo in sedanje meje na Balkanu

London 14. aprila. o. Predsednik angleške vlade Chamberlain je včeraj v poslanski zbornici imel dolgi govor, v katerem je povedal angleško stališče do zadnjih dogodkov v Evropi ter dokazal njeno voljo, da ne bo več pustila nasilno spreminjati sedanjega stanja v nobenem delu Evrope. Njegov govor je vseboval naslednje glavne misli:

Angleška vlada še vedno ni dobila podrobnih vesti o dogodkih v Albaniji, ker so bile zveze med Albanijo in Anglijo onemogočene. Poročila o dogodkih v Albaniji si nasprotujejo in so pristranska, vendar so bili velikonočni dogodki v tej državi taki, da so zahtevali izredno sklicanje angleške zbornice, zlasti še, ker je 8. aprila albanski poslanik prosil angleško vlado, naj podpre mali albanski narod v njegovem boju za svobodo.

Nova uporaba sile v Evropi je presunila ves svet, ki je dvomil o tem, da bi v Albaniji grdo ravnali z Italijani. Toda Italija je 7. aprila s sklicem na to ravnanje začela zasedati Albanijo, ker so baje v Tirani nastali neredi. Kakšna so bila prava ozadja tega italijanskega koraka, še ni mogoče povedati, ker manjka angleški vladi podrobnih poročil.

Po albanskih vesteh je italijanska vlada skušala Albanijo vsiliti svojo voljo z ultimatom, katerega je pa Albanija odklonila, nakar so se Italijani med hudim bombardiranjem iz zraka in s morja začeli izkrcavati v štirih albanskih pristaniščih. Italijanski predlogi so zahtevali, naj Albanija sprejme italijanski protektorat, s čimer bi bilo albanske neodvisnosti in samostojnosti konec.

Govorice o nevarnosti, ki je grozila italijanskim koristim v Albaniji in o navdušenju, s katerim so sprejeli Albanci italijansko vojsko, so zelo prozorne. Svet se na ta poročila ni oziral in je z nevoljo sprejel dejstvo, da je močna država z nasiljem vsilila svojo voljo državi, ki se ni mogla braniti.

Sprito vsega tega ne more angleška vlada pustiti nikogar v dvomu o svojem stališču in zato poudarja, da pripisuje poseben pomen ohranitvi miru in sedanjega stanja na Sredozemskem morju in na Balkanskem polotoku.

Anglija ne želi, da bi kdo motil ta mir s silo ali grožnjo. Če bi prišlo do kakšnega koraka, ki bi očitno ogrožal neodvisnost Grčije ali Romunije, ali če bi ti dve državi morali za svojo obrambo seči po orožju, bo Anglija smatrala za dolžnost, da romunski in grški vladi priskoči na pomoč z vsemi svojimi silami.

Navzlic razočaranju je Anglija prepričana, da so dobri odnosi med njo in Italijo potrebni. Toda Italija mora dejansko dokazati, da ima take želje tudi ona. Italijanski korak v Albaniji ne služi ohranitvi miru in varnosti, marveč se poslužuje mednarodno napetosti. Angleška vlada je italijanski jasno sporočila, da tak korak lahko zelo krši sedanje ravnanje na Sredozemskem morju, kar je zelo važno za italijansko-angleški sporazum. Italijanski zunanji minister je angleškemu poslaniku zagotovil, da bodo bodoči koraki Italije v Albaniji odvisni od želje albanskega ljudstva. Albanska začasna vlada je ponudila vladarsko krono italijanskemu kralju. Do zdaj Italija na to ponudbo še ni odgovorila.

Naloga angleške vlade je ne le uresničevati tisto, kar si žele Angličani, temveč tudi tisto, kar žele drugi narodi. Zato bo Anglija branila ne samo sebe, marveč se bo vedno postavila tudi

na stran tistih, ki bi bili ogroženi in bi se bali za svojo svobodo. Zato Anglija ne bo pustila, da bi se spremenila katerakoli meja na Balkanu.

Po govoru ministrskega predsednika je bila v zbornici krajša debata, v kateri so se oglašali zlasti opozicijski poslanci, a so vsi odobrvali predsednikovo izjavo o jamstvu za meje na Balkanu.

Predsednik francoske vlade Daladier je včeraj dal častnikarjem naslednjo izjavo:

Politiko Francije sem orisal v govoru, ki sem ga imel po radiu 29. marca. Rekel sem, da je Evropa v pripravljenosti in da je Francija odločena, da ohrani mir v svobodi in časti, zato pa mora predvsem okrepiti svojo lastno obrambo in raztegniti svoje zveze z vsemi narodi, ki so pripravljeni upreti se napadu. Od tedaj smo delali v tem smislu. To smo delali brez besedičenj in brez izzivanja. Da bi bilo delo uspešno, ni treba, da bi ga spremljali govori in grožnje. Zato smo sprejeli vojaške ukrepe, ki jamčijo uspeh proti kakršnekoli iznenadenju na

meji Francije in njenega imperija. Vlada se zahvaljuje, da v imenu Francije vsem, ki so odšli na svoja mesta, v svoje polke, svoje eskadrilje in na svoje ladje, kakor tudi vsem tistim, ki so prispevali, da se njihovi državi zagotovi varnost. Želim se tudi zahvaliti tudi vsem onih po naših tovarnah, ki delajo za narodno obrambo in katerih trud vsak dan rodi srečne uspehe. Istčasno in po istih načinih smo nadaljevali diplomatsko delo, ki je potrebno za ohranitev miru in za okrepitev sloge, ki mora pred skupno nevarnostjo združiti vse države, katere so pripravljene braniti svojo svobodo. Ostali smo v neprestanem stiku z vlada Anglije, USA, Rusije, Poljske in Balkanskega sporazuma. Naš cilj — ki ga bomo dosegli — je, da organiziramo tesno in potrebno sodelovanje med vsemi narodi, ki vedo, da se je treba boriti za življenjske koristi, ki ne zavračajo nobenega preučevanja sedanjih vprašanj in ki so nazadnje pripravljeni, da se upro vsakemu poskusu tujega gospodstva.

Pred važnimi dogodki v Španiji?

Tretjina nemškega vojnega brodovja je odplula v španske vode

Zb. ran, e vojaških oddelkov v bližini Gibraltarja

London, 14. apr. o. Uradno poročajo, da je Nemčija obvestila poveljstvo angleške mornarice o tem, da bo prihodnje dni odplula tretjina nemškega vojnega brodovja v španske vode in tam ostala mesec dni. To obvestilo je v skladu s mednarodnimi običaji. Je pa vzbudilo v Angliji veliko pozornost, da se je Nemčija prav te čase odločila poslati svoje brodovje v španske vode. V zvezi s tem se širijo govorice o korakih, ki jih nameravata izvesti Nemčija in Italija v Španiji. Ob pristopu k zvezi proti Kominterni je po teh govoricah Španija morala podpisati tudi določilo, da bo v primeru kakšnega spopada dala svoja pristanišča na razpolago nemški in italijanski vojni mornarici.

Pariz, 14. aprila. o. Po poročilih, ki prihajajo zadnje dni iz Španije, sklepajo v francoski politični javnosti, da bo Španija v kratkem postala spet središče važnih mednarodnih dogodkov. Zagotovila, ki jih je dala italijanska vlada glede umika prostovoljcev, izgublja verjetnost sprite poročila o zadnjih vojaških pripravah na španskem ozemlju okoli Gibraltarja in v španskem Maroku. V Cadizu so se zadnje dni izkrcali novi oddelki italijanske vojske z velikimi množinami vojnega materiala. Anglija in Francija morata obrniti svojo pozornost na te dogodke, ker kaže, da bosta Nemčija in Italija odgovorili na angleško izjavo glede pomoči Grčiji in Romuniji s kakimi koraki pri Gibraltarju.

Pogajanja glede angleške pomoči Turčiji

Turčija naj dovoli francoskim in angleškim bojnim ladjam prehod v Črno morje — Za sporazum med Romunijo in Bolgarijo

London, 14. aprila. o. V pončenih, vladi bližnjih angleških krogih pravijo, da se bodo med Anglijo, Grčijo in Romunijo v kratkem začela pogajanja, ki bodo točno določila obliko angleške pomoči za ti državi. Vsa pogajanja naj bi enostransko angleško jamstvo in pomoč spremenila v pogodbo o vzajemni pomoči. Po tej pogodbi bi se tudi Grčija in Romunija obvezali pomagati Angliji. Angleška vlada je začela preučevati možnosti o tem, da bi se njene obljube raztegnile tudi na druge balkanske države.

Glavno pozornost pa je Anglija zdaj posvetila Turčiji. Angleška in francoska pomoč za Romunijo ne more biti uspešna, če Turčija ne dovoli, da bi angleške in francoske bojne ladje lahko plule skozi Dardanele v Črno morje in tako šle pomagat Romuniji. Romunija in Turčija sta pred kratkim sklenili spo-

razum o vzajemni popolni pomoči v primeru vojne in sta v sporazumu sprejeli tudi določilo glede prehoda tujih bojnih ladij skozi Dardanele. Sprito vsega tega so pogajanja med Anglijo in Turčijo morala uspešno potekati. Angleška vlada je sinoči izdala uradno poročilo o teh razgovorih, pri katerih je glavni predmet pomoč, ki jo bo Anglija nudila Turčiji, če bi bila napadena. Ni dvoma, da bodo ta pogajanja v kratkem ugodno zaključena, in bo v angleško-francoski obrambni sestav stopila tudi Turčija.

Prizadevanja angleške vlade so zdaj usmerjena tudi na Bolgarijo. Dokler Bolgarija ni pridobila za angleško obrambno zvezo, do tedaj angleška prizadevanja ne bodo imela velikega uspeha. Bolgarija bi bila pripravljena priključiti se drugim balkanskim državam in skleniti z njimi skupno fronto proti tujim napadom, če ji Romunija vrne Dobružo, katero je zasedla po svetovni vojni. V Angliji so mnenja, da sta angleška in francoska vlada dovolj močni, da bi vplivali na Romunijo, naj zaradi lastne rešitve to stori.

Ali je potrebno še pripominjati, da naš tesni in globoki sporazum z Veliko Britanijo ni nikdar predstavljal večje sile, kakor jo predstavlja danes. Na francoski narod torej naslavljam naslednjo izjavo, ki je bila izdelana v sporazumu med Francijo in Veliko Britanijo:

Francoska vlada pripisuje največjo važnost temu, da se že vnaprej upre vsaki spremembi sedanjega stanja v Sredozemskem morju in na Balkanskem polotoku, spremembi, ki bi nastala nasilno ali z grožnjami. Upoštevajoč posebno vznemirjenost, ki so jo povzročili dogodki zadnjih tednov, je francoska vlada dala Romuniji in Grčiji posebno zagotovilo, da bo v primeru, če se pripeti kaj, kar bi jasno ogrozilo neodvisnost Grčije in Romunije in kar bi romunska in grška vlada smatrali za napad na svoje življenjske koristi ter bi zato odgovorili, bi se francoska vlada smatrala za obvezano, da jima nudi svojo pomoč. Angleška vlada je zavzela isto stališče. Francoska vlada je na drugi strani srečna, da so bili doseženi sklepi glede medsebojnih obveznosti med Veliko Britanijo in Poljsko, ki sta sklenili nuditi druga drugo pomoč zaradi obrambe neodvisnosti, če bi bila posredno ali neposredno v nevarnosti. Poljsko-francoska zveza je potrjena od Francije in od Poljske v istem duhu. Francija in Poljska sta si dali med seboj zagotovila proti vsaki neposredni ali posredni nevarnosti, ki bi mogla ogroziti njune življenjske koristi. Vprav danes so naši veleposlaniki sporočili to izjavo vsem vladam, posebno še turški vladi.

Vesti 14. aprila

Dva parnika koroze in drugih živil je poslala italijanska vlada v Albanijo.

Vse angleško časopisje razpravlja danes o govoru predsednika Chamberlaina in pravi, da bo Anglija morala odpovedati sporazum z Italijo ter zasedati Krf, če Italija ne bo spremenila svoje politike.

Nemški propagandni minister dr. Goebbels je danes dopotoval v Belgrad, kjer se misli ustaviti kake dva dni.

Poljska se ne bo nič prerekala z nemškimi listi, marveč bo molčala in se branila, če bo treba, ker je za obrambo pripravljena — pišejo današnji poljski listi v odgovor na nemška poročila glede preganjanja Nemcev na Poljskem.

Jamstvo Anglije in Francije za Romunijo in Grčijo ne vsebuje novih obveznosti za Poljsko in se ne tiče poljsko-angleške in poljsko-francoske zveze — izjavljajo uradni krogi v Varšavi.

1.400.000 mož ima Italija zdaj pod orožjem.

Zadnje spremembe v Albaniji pomenijo pomiritev položaja v južnovzhodni Evropi. Zasedba Albanije po italijanski vojski je samo potrditev dejanskega stanja, ki je vladalo v Albaniji ves čas po svetovni vojni, ko je bilo s pogodbami priznano, da spada Albanija v italijansko politično in gospodarsko območje. Tako piše o zasedbi Albanije uradno glasilo nemškega zunanje ministertva.

Za Albanijo mora priti na vrsto romunska Transilvanija, češ da Romunija tam tako zatira madžarsko prebivalstvo, da za Madžare ni drugega izhoda, kakor zasedba te pokrajine, piše glasilo madžarskih fašistov »Magjarszag«. List je bil zaradi tega članka za nekaj časa prepovedan.

Albanija bo kljub istemu vladarju ostala čisto samostojna država, ki bo imela svojo vlado in celo svojo zastavo. Zanj se začnejo zdaj dnevi sreče in blagostanja, napoveduje rimski »Giornale d'Italia«.

Za novega angleškega poslanika v Rimu je imenovan dosedanjí poslanik v Belgiji Percy Loraine. Sedanjí poslanik Perth bo v desetih dneh zapustil svojo mesto.

Belgijska vlada je sklenila poklicati pod orožje vse rezerviste-specialiste. O preganjanju Nemcev na Poljskem ve veliko poročati nemško časopisje. To poročanje je podobno poročanju ob dogodkih na Češkem pred zasedbo sudeškega ozemlja.

Šahovska tekma za državno prvenstvo

Pirc izgubil, a tudi Kostiču se obeta prvi poraz

V Zagrebu so včeraj udeleženci mojstrskega šahovskega turnirja začeli igrati 11. kolo. Najhitreje je končal dr. Milan Vidmar, ker mu sploh ni bilo treba igrati. Njegov tekmeč je bil odsotni Furlani, ki je moral zaradi očetove smrti odpotovati v Ljubljano. Vodstvo turnirja je sicer pred dvema dnevi odločilo, da bo smel Furlani svoje nadaljnje partije odigrati pozneje ko se vrne v Zagreb, včeraj pa je Furlani sporočil, da ne bo mogel pravočasno priti nazaj v Zagreb in naj si vsi tisti tekmovalci, s katerimi bi moral še igrati, točke kar zapišejo sebi v korist. Prvi dar je torej dobil velemojster dr. Vidmar.

Vuković in Avirovič sta igrala damski gambit. Začela sta približno enako dobro. Vuković je spoznal, da ne bo proti izvrstno razpoloženemu Aviroviču mogel doseči ničesar in je ponudil nasprotniku pol točke. — Avirovič jo je hvaležno sprejel.

Prav tako sta si segla v roke in se zedinila za remis tudi Filipčič in Kalabar. Filipčič je sicer začel nekoliko boljše, vendar se mu je kmalu zazdelo, da ima še premajhno prednost, da bi mogel igrati dobiti.

Bröder je igral tokrat z Rožičem. Rožič je takoj v začetku začel nespretno postavljati svoje figure in je kmalu izgubil kmata Bröderjev napad na nasprotnikovo kraljevo krilo se je posrečil in Rožič se je moral potem, ko sta bili vojski obeh že precej razredčeni, vdati.

Petek : Preinfalk. Indijska obramba damskega gambita. Začela sta približno enako močno, potem pa je Preinfalk spregledal potezo, s katero je dobil šah ter izgubil važnega kmata. Sledila

je izmenjava figur. Preinfalk se je nato nekoliko popravil. V končnici trdnjave in kmata proti kraljici ima Preinfalk še vedno upanje, da reši pol točke.

Kostič : Lešnik. Španska igra. Oba sta igrala zelo močno. Začela sta precej nejasno. Lešnik se je dobro branil in bil ves čas nevaren s svojimi dvoreznimi potezami. Igra je bila drugič prekinjena v končnici trdnjav, kjer ima Lešnik nevarnega kmata in precej upanja na zmago. Ta igra je bila največje presenečenje 11. kola, ker nihče ni pričakoval od Lešnika, da bo tako sijajno zaigral proti toliko slovitemu Kostiču.

Tomovič : Pirc. Damski gambit. Pirc je lepo odgovarjal. Ob prekinitvi je bil položaj precej nejasen. Tomovič je stal sicer še nekoliko slabše, a se je pozneje popravil in stal do konca partije boljše od Pirea. Da bi se rešil pritiska, je naredil zelo tvegano potezo, ki pa se mu ni posrečila. Pritiska se je res rešil, toda tako, da je izgubil celo točko.

Vidmar ml. : Schreiber. Kraljevska indijska obramba. Vidmar je začel boljše. Pozneje je žrtvoval kvaliteto za napad, ki pa ga je Schreiber zvrnil s tem, da je tudi on žrtvoval kvaliteto. Ob prekinitvi je imel Vidmar boljše pozicijo, doseči pa pozneje ni mogel ničesar in je moral nasprotniku dovoliti pol točke.

Stanje po 11. kolu: Kostič 7.5 (1), dr. Vidmar, Vuković 7, Preinfalk 6.5 (1), Pirc, Tomovič, Vidmar ml., Bröder 6.5. Lešnik 6 (1), Schreiber 6, Filipčič, Avirovič 5, Petek 3 (1), dr. Kalabar 2, Rožič 1. — V prekinjeni partiji Kalabar : Furlani iz 9. kola je zaradi odsotnosti Furlanija dobil Kalabar celo točko.

Veliki fašistovski svet je potrdil združitev Albanije z Italijo

Izstop Albanije iz Zveze narodov

Rim, 14. aprila. o. Veliki fašistovski svet je na sinočni seji razpravljal o ponudbi albanskega ustavodajnega zbora, da se Albanija priključi Italiji in da svojo krono italijanskemu vladarju. Seja je bila kratka in so albansko ponudbo soglasno sprejeli. Po seji je glavni tajnik fašistovske stranke Starace iz balkona Beneške palače razglasil sklep o priključitvi Albanije k Italiji in zagotovila, da bo Italija s svojim orožjem varovala albanskemu narodu red, zagotovila napredek in branila tudi njegove meje. Za tem je na kratko spregovoril Mussolini, ki je dejal, da so zadnji dogodki sad italijanske volje, vere in moči. Italija bo do prijateljev razpoložena prijateljsko, do sovražnikov pa bo zavzela jasno sovražno stališče.

Po teh razglasih so se začele po rimskih ulicah velike manifestacije organiziranih fašistovskih enot. Množice so odkorakale pred kraljevo palačo, kjer so vzklikale vladarski hiši. Kralj in cesar se je v spremstvu prestolonaslednika trikrat pokazal na balkonu in odzdravljal ljudstvo.

Sklep velikega fašistovskega sveta o združitvi Albanije z Italijo je na današnji dopoldanski seji sprejela tudi italijanska vlada, jutri zvečer pa bosta ta sklep potrdili tudi obe zbornici.

Predsednik albanske vlade Derlaci je poslal Mussoliniju naslednjo brzojavko:

»Kot predsednik vlade obnovljene Albanije sem tolače soglasne volje albanskega naroda, ki vas danes navdušeno pozdravlja. Pošiljam vam naše misli,

našo globoko zahvalo in izraze brezmejne vdanosti. Albanija izreka svojo voljo, da se za zmerom združi z Italijo v znamenju fašistovskih enot in je ponosna, da se neločljivo združi z usodo velike fašistovske Italije.«

V nedeljo pride v Rim posebno albansko odposlanstvo, ki bo ponudila italijanskemu kralju albansko krono.

Tirana, 14. aprila. o. Albanska vlada je na sinočni seji sklenila, da Albanija izstopi iz Zveze narodov. Sporočilo o tem sklepu je bilo takoj poslano tajništvu Zveze narodov.

Romunija je vetela angleške izjave o amstvu za nene meje

Bukarešta, 14. aprila. AA »Timpul«, organa ministra za zunanje zadeve Gafencu, komentira včerajšnje izjave predsednika francoske in angleške vlade takole: »Prijeteljske izjave angleških in francoskih državnikov lahko sprejmemo s popolnim zadovoljstvom. Prepričani smo, da bo ta prijateljski korak pomiril duhove naših sosedov, ker dokazuje, da so stvarni in prijateljski odnosi mnogo koristnejši od neustvarljivih sanj in nerazumljivih želj obnavljanja prošlosti

Gradnja nove mariborske carinarnice naglo napreduje

Maribor, 13. aprila. V Melju je začela naglo rasti iz tal mogočna zgradba nove mariborske carinarnice. Poslopje bo za maja meseca pod streho, prav tedaj bo dograjena in izročena v promet tudi že prva polovica skladišč, vsa dela na novi carinarnici pa bodo končana do jeseni, ko bo zgradba izročena svojemu namenu. Novo carinarno gradi mestna občina iz sredstev kaldrmskega sklada in v okviru velikega 15 milijonskega gradbenega načrta, ki bo v svoji popolni izvedbi eno največjih javnih del v Mariboru. Gradnja carinarnice predstavlja prvo etapo tega načrta, druga etapa bo obstojala iz zgraditve stanovanjskih vil za carinike med Kopitarjevo, Kersnikovo ulico in Tomšičevim drevoredom, v tretji etapi pa se bodo uredile in tlakovale ceste okrog carinarnice in se bo zgradila nova cestna zveza, ki bo vezala Melje pod železniško progo z državno cesto v Košakih. Ta cestna zveza bo dobila posebno važen pomen potem, ko bo zgrajen tudi most čez Dravo med Me-

ljem in Pobrežjem, ker bo gotovo prevzela na sebe tudi del tranzitnega prometa, ki bo potekal od severa preko Maribora proti Dravskemu polju in Ptuj.

Načrte za novo carinarno je izdelal mestni gradbeni urad, gradbena dela pa vrši tvrdka Just Gabrijeleč iz Ljubljane. Dela so se že začela preteklo jesen, potem ko je mestna občina prevzela del vojaških skladišč pod Meljskim hribom, v katerih je imela carinarnica svoja skladišča v najemu. Del teh skladišč so že v jesen podrti ter so začeli pripravljati teren za novo stavbo. Pripravljalna dela so bila zelo obsežna, ker je teren izredno moker ter je bilo treba izvršiti obsežno drenažo, ki odvajala podtalno vodo v kanale. Lansko jesen so bili zgrajeni tudi temelji stavbe in podprtiliže, sedaj pa se zgradba naglo dviga ter bo meseca maja že pod streho. Ko bo zgrajena prva polovica novih skladišč, se bodo podrla še ostala ter se bodo na njihovem prostoru sezidala nova.

Morilec Zabukovšek obsojen na smrt

Celje, dne 13. aprila. Že včeraj smo obširno poročali o razpravi proti morilcu Juriju Zabukovšku. Popoldanski razpravi je prisostvovalo okrog 250 ljudi, ki so z vso pozornostjo sledili zaslišanju posameznih prič. Posamezne ekupine prič je predsednik senata zaprisegel.

Značilna izpoved zdravnikov

Sodna izvedenca zdravnik dr. Steinfelner in dr. Perko sta podala prav značilni mnenji. Primarij dr. Steinfelner je mnenja, da je morilec Zabukovšek zastrupil Ivanko Zakrajšek s ciankali-jem, ki trenutno povzroči smrt. Dr. Perko je bil istega mnenja, pristavil pa je tudi, kakor tudi njegovi tovariši primarij dr. Steinfelner, da je bila Ivanka obnem zadavljena. Dr. Perko je celo natančno opisal položaj, kako je mogel Jurij zastrupiti Ivanko, jo nato zagrabil z levo roko za vrvice in zadržal, a z drugo roko davil.

Orožniški poveljnik France Mekinda iz Štor je nato sodnikom opisal, kako sta morilca aretirala in ga rešila smrti, ker se je pri aretaciji hotel zastrupiti. Pri zaslišanju je Zabukovšek priznal, da je Ivanko zastrupil, da pa se jo je hotel le znebiti, ker mu ni bila simpatična. Glede denarja je Zabukovšek zatrjeval, da ga je skrnil sam pri Sovincevi, in sicer 7000 din. Popolnoma pa je zanikal, da bi priznal orožnikom, da je že v Ljubljani eklenil usmrtiti Ivanko. Med orožnikom in morilecem se je pričel živahen dvogovor. Morilec se je kar dobro zagovarjal, na hitra vprašanja in odgovore orožnika pa je zašel v protislovja. Morilec je tudi njegovo izpoved smatral za neresnično. Kozole Martin iz Rajhenburga, ki je poročal s sestro umorjenke, je izpovedal, da je bila Ivanka približno 3 mesece pri njemu. Nato je natančno opisal, kako je prišel Jurij v Rajhenburg, kakšen vtis je dobil pri sestanku Jurija z Ivanko, ki sta ga povabila. Kozole in njegova žena sta Ivanko in Jurija spremela o polnoči na kolodvor. Pred odhodom vlaka je Kozole ponovno opozoril Ivanko, da naj bo zares previdna. Dne 7. novembra je Kozole prejel dopisnico z Brezji, pisano v nemščini. Ivanka je bila takrat že mrtva, vključno temu pa je na kartici podpisal opa. Jurij je bil namreč to pot na Brezjo s Sovincevo. Nato je bila zaslišana sestra pokojnice Kozole, Koren Mihael, zlatarski mojster v Trbovljah, pri katerem je bil Zabukovšek pred umorom v službi, ni izpovedal ničesar obtežilnega.

Zavolovšek, vajenec pri Korenu, je potrdil, da ga je Zabukovšek res poslal po ciankali-j ter ga poslal celo v lekarno, da bi mu kupil strupa. Tega pa fant seveda ni storil, četudi mu je Zabukovšek ponudil 20 din. Nato je Zabukovšek priznal, da je Ivanko resnično dal ciankali-j, zatrljeval pa je, da ga je sam 31 let užival.

Ob pol 5 je predsednik senata prekinil javno razpravo in proglasil tajno. Zaslišana je bila namreč Sovinceva, katero je moralo sodišče zaslišati zaradi ogabnih vprašanj.

Po desetih minutah je bila zopet javna razprava. Predsednik senata dr. Vidovič je nato prebral več izpovedi posameznih prič in zaslišal brata pokojnice, kateremu je Ivanka posodila denar.

Razširjena obtožnica

Drž. tožilec g. dr. Rus je v obtožnici dodal, da je Zabukovšek Ivanko zastrupil s ciankali-jem. Morilec pa je vztrajal pri svojem zagovoru. Ob pol 7 zvečer je dobil besedo državni tožilec, ki je približal dokaze o Zabukovski krivdi.

Po govoru morilčevega zagovornika se je senat umaknil k posvetovanju. Okrog 300 ljudi je z vso napetostjo in nervoznostjo pričakovalo tre-

nutka, ko bo vsotil v sodno dvorano veliki senat. Mnogi so čakali sodeb pred sodno palačo na prostem. Vsi so bili prepričani, da bo Zabukovšek obsojen na smrt.

Okrog pol 8 je etopil v sodno dvorano predsednik okrožnega sodišča dr. Ar. Vidovič in prebral obsodbo:

Na vešala!

Zabukovšek Jurij je kriv, da je zastrupil s ciankali-jem Ivanko Zakrajšek in jo zadavil, da se je polastil njenega denarja. — Po dvorani je zabučalo, skoraj vse občinstvo je začelo ploskati, da ga je moral predsednik g. dr. Vidovič glasno opozoriti. Nato je predsednik dr. Vidovič utemeljil sodbu.

Morilec je bil precej preplašen in je še bolj prebledel. Na vprašanje predsednika, če sprejme kazeno, je odločno odgovoril, da je ne sprejme. Branilec je vložil priziv in revizijo.

Zabukovška so nato peljali v zapore okrožnega sodišča.

Predrzen slepar, ki je opeharil 33 gospodinj

Maribor, 14. aprila. Lansko poletje in jesen je strašil pri mariborskih gospodinjah predrzen slepar, ki se je znal okolišiti na spreten način na račun okoliških dobaviteljv mleka. Bil je to 33letni Hugon Markuš, brez stalnega bivališča. Spretno se je informiral, kdo dobavlja raznim strankam v Mariboru mleko. Ob koncu meseca, ko se ponavadi pojavljajo mlekarji pri mariborskih gospodinjah z računi, pa je prišel s pisnom, katerega je napisal sam, podpisal pa je dobavitelja mleka. V pisnu prosi dozdnevni dobavitelj svojo odjemalko, da izroči manjšo vsoto denarja donosila na račun dobavitelja mleka. Te vsote so se gibale okrog 50 do 70 dinarjev. Gospodinje so močno nič hudega sluteč izročale denar, čez nekaj dni pa so bile hudo začudene, ko je prišel k njim pravi dobavitelj, ki o kakšnem pisnu ni ničesar vedel. Seveda je bilo treba zopet plačati mleko dobavitelju, gospodinje pa so uvidele, da so opeharjene. Pa ne samo denar, tudi druge stvari je izvajal ob gospodinjah, tako vreče, prazne pletenke in steklenice, nahrbtnike itd., ker jim je največkrat obljubil, da jim bo poceni nabavil vino. Mariborska policija je imela veliko posla, predno je morda izsledila. Dokazali so mu nič manj kot 33 sleparij. Danes je prišel pred mali senat mariborskega okrožnega sodišča, da se zagovarja.

Razprava ob času poročila traja.

Nova zmaga ZZZ

Mislince, 13. aprila. Po skoro pettedenski stavki 170 delavcev podjetja dr. Artur Perger se je končno dne 11. t. m. po vztrajnem prizadevanju ZZZ sklenil sporazum, s katerim se je stavka likvidirala.

Delavstvo, ki je v celoti organizirano v ZZZ, je stopilo v stavko, da zaščiti svoje pravice. Stavka je potekala v redu in miru, tako da ni bilo nobenih stavkokazov in tudi ne kakih incidentov.

Že itak slabo plačani delavci so bili ob stavki še toliko bolj prizadeti, vendar so vzdržali, ker so pač vedeli, da gre za njihov obstoj. Z novo pogodbo ima delavstvo približno 25 par višje urne meze kot po prejšnji pogodbi, temu primerno pa so regulirane tudi akordne postavke.

Delavska organizacija Zveza združenih delavcev je zopet enkrat pokazala, da je zmožna izvesti sama večje akcije in to z uspehom, kakršnega bi pod danimi pogoji ne mogla doseči nobena druga organizacija.

Ljubljana od včeraj do danes

Ob teh lepih pomladanskih dneh si človek takole v zgodnjem popoldnevom kar zaželi, da bi bil kje na deželi. V mestu vidiš, da prihaja pomlad skoraj le po tem, da zeleni drevje, da si pestrne upajo z vozički pod milo nebo, da ljudje odlagajo suknje in da se ženski svet prikaže v pisanih oblačilih in s klobuki, ki so jih bili v pustih zimskih dneh s polno fantazijo potuhali duhoviti modni mojstri na obeh plateh oceana. Drugače pa ni skoraj sprememb. Asfalt ostane asfalt, v zidovju brez presledka ni vrzeli, v katerih bi se utegnilo kaj menjati zaradi izpremenjenega letnega časa. Tam na deželi pa je vse drugače. Polja, ki so prav do zadnjega časa ostala zapuščena, postanejo spet obdelana. Novo življenje se začne na njih s poljskim delom. Plug prevrača črne brazde, spočita zemlja zadisi. Hrib in dol pogrne svetlozelena preproga. Kmet hodi za plugom, živini se kadi iz nozdrvi, za oračem pa tekajo ptiči in pridno hlatajo za mrčesom. Visoko v zraku se že oglašajo škrlanec. Daleč tam za polji in za črno progo gozda se v opoldanski bleščavi širi mogočni zid gorskega lanca, po temenih še snežnobel, v pobočjih še popraskan z belimi lisami. Polodne zazvoni pri domači cerkvi. Orač izpreže, si z rokavom obriše potno čelo, se odkrije in zmoli angelski pozdrav. S tehtnimi koraki se nato odpravi k vozu, vpreže živino in se odpelje po kolovozu v vas. Kosilo se že kadu na mizi. Jed diši. Ko je lakota potešena, ta ali oni še malo pobrkja okrog hiše, v hlevu in v šupi, marsikakšno reč je treba opraviti. Potlej pa se za nekaj časa vsede na klop pred hišo ter se brez misli in besed preda dnevu in prijazno gorkemu soncu. Ni mu treba obdudovati domače pokrajine, sama mu preplavlja dušo; globoko v njem je zakoreninjena ljubezen do nje, čuti jo, ni mu treba o njej razmišljati in si jo sam pri sebi hvaliti. Seže, kadar je preč od domačih tal, jo začuti in bolečina v srcu mu pove, kako je bil nanjo navezan. Zdej pa si vzemite nas enega, da sede takole ob opoldanski uri po kosilu zraven njega na klop in se zagleda v njen spomladanski, svatovski sijaj. Mlada trava je ozelenela, drevje se je obleklo v zeleno, praznično obleko, majhna, pisana očesa cvetja mežikajo iz zelenja. Teman je še hrib. Z grica pozdravlja cerkev, doli na vasi se že prve češnje pripravljajo k cvetenju. Vas se širi v mirnem krogu. Strehe blišče v soncu, radostne glasove prinaša odondot pohleven veter v breg. Mlačen je in vznemirja srce kakor bi prinašal človeku slutnje in obljube radosti za bližnjo bodočnost. Okrog hiše se že oglašajo drobno čivkanje. Kolja prepeljava črna in rumena piščeta. Nebo je jasno, sijajno sinje, na daljnem obzorju skrilnato zelno. Čadasta črta onkrajnih gora se kaže zamolklo siva v opoldanski prigrevice. Mešan, ki opoldne doma sede pred hišo ali si napravi udobno na balkonu, če ga že ne zanese pot v park, si marsikaj zaželi te dni, da bi lahko posedel na deželi kje pred kmečko hišo, kar takole praznično seveda. Prepustil bi se idili, ne bi ga mogla prevzeti topa zamiselnost, ki prevzame človeka, ko je vse dopoldne pregal sredi njiv in si zdaj po kosilu položi zdelane, vroče dlani na kolena, da se malo odpohuje, preden bodo znova prijele za težko delo.

Tako pa mešan zaide le ob nedeljah tja na deželo in še takrat najde časa za vse drugo, samo za to ne, da bi malo po pameti posedel in pogledal okrog sebe v mirni zbranosti. Navadno se preganjajo nedeljski izletniki kar vprek čez travnike, rujejo cvetje, poležavajo po travi, vriskajo in pojo in puste za seboj toliko smeti kakor bi jih truma kmetov niti ob malem žeganju ne bi mogla pustiti pri »stantih«.

Nenadna egiptovska tema

Snoči so spet nastale motnje v ljubljanski lokalni elektrici napeljav. Te motnje so pripeljale s seboj nekaj prav zanimivih posledic. V teh burnih časih, ko svet požira besede vodilnih političnih mož kakor bi bile same razodetje, je marsikaj ljubljancin zvečer sedel k radijskemu aparatu, da bi zvedel, kaj je bil povedal znameniti »dežniški mož« Chamberlain. Nekaj časa je res lahko lepo poslušal, pa ga je kar na sredi zmotil spak. Takole nekaj pred polsedmo uro zvečer so žarnice omagale. Tisti, ki so delali, so se kmalu znašli v temi. Kjer ni bilo pri hiši za vsak slučaj pripravljene petrolejke ali sveče, so morali delo kar ustaviti. Drugod pa so si pomagali z lučjo, s kakršno so si svetili naši dedje. Prav zabavno je bilo pogledati ta čas v naše lokale. Celotno tamo, kjer se zbira najimennitnejša gospoda, ki je navedena na bleščečo svetlobo modernih »Tungsram« žarnic z dvojno vijčnico, po nekaterih ljubljanskih elitnih kavarnah sredi mesta, so na mizicah temno brlele sveče. Prav skrivnostno je učinkoval ta pogled; nekdo, ki je šel mimo in pogledal skozi okno, je dejal, da se mu zdi ta »svečna skupščina« podobna kakšnemu

občnemu zboru mrlakarjev ali pa britofu o prazniku mrtvih zvečer. No, sredi mesta so vse te nevsene reči trajale le kakšno dobro uro, potem pa je spet zagorela elektrika in so se sodobnejšemu svetilu morale umakniti starokopitna, pa zato bolj zanesljiva, ki nikdar ne odpovedo, čeprav niso tako bleščeča. Ta čas je elektrika večkrat poskušala spet priti do besede; žarnice so počasi žarele, svetloba pa je omahovala in nazadnje spet izginila. Končno je sredi mesta le korajžno zagorela. Nekateri meščani so ta čas delali že salabolsko učene razlage: menili so, da gre najbrž za kakšno nenapovedano preskušanje, kako bi mesto izgledalo, če bi doživelo letalski napad. Pa še več drugih takih »pogrontacij« je doživelo snoči svojo rojstno uro. Nazadnje te razlage v splošnem današnjem razpoloženju niso prav za prav nič čudne.

Na periferiji, zlasti tam doli pod farnim trnovskim zvonom, pa je egiptovski tema trajala še pozno v noč. Le iz hišnih oken, ki pa so bila večinoma zavešana, je prihajala oklevajoča svetloba. Ulice pa so bile docela temne, zlasti še, ker zdaj na nebu ni lune. Človeku se je zdelo kakor bi hodil ob pozni nočni uri skozi vas, tako je bilo vse v kraju neznanu in čudno.

Za tiste, ki se vozijo s tramvaji

Davi smo prejeli od tehničnega vodstva elektricne cestne železnice obvestilo, da bo zaradi lokalnih motenj v omrežju visoke napetosti, danes tramvaj vozil s polovično brzino. Pričakujejo pa, da bodo še danes do večernih ur odstranili vse motnje, tako da bo drevi že vse spet v starem redu. Toliko, da si tisti, ki se vozijo običajno s tramvajem, ne bodo brez potrebe in neutemeljeno belili glav in se pritoževali.

Novi gostje v bolnišnici

Delavka B. V., ki se ni počutila dobro, je vzela malo preveč praška za pomirjenje, pa ji je med delom postalo slabo, tako da so jo morali reševalci odpeljati v ljubljansko bolnišnico.

Mesarski pomočnik pri Maroltu v Ljubljani, Milan Kačič, se je pri delu vsekaj v desno roko. S kolesom se je jel delu šuštaršč Franc, mizar-ski pomočnik iz Ljubljane, pa je padel in se potolkel ter si epahnil roko.

Zjutraj je odšel iz ljubljanske bolnišnice, kjer so ga obvezali in mu nudili potrebno zdravniško pomoč, poštar Jože Mejač, ki je ob odhodu povedal tole:

Včeraj popoldne se je peljal s kolesom po Šmartinski cesti. Tam na Šmartinski cesti je stala gruča mladih fantov, ki so postavili okrog in se prešerno smejali. Kar na lepm pa je v postarja priletel kamen, za prvim pa se je vsula kar prava toča. To pa še ni bilo dovolj. Priskočil je neki fant in postarja močno udaril s palico. To pa je bilo dovolj. Mejač je potegnil iz žepa revolver in ustrelil ter zadal v nogo tik pod zadnjico fanta R. V., služiteljevega sina s Šmartinske ceste. Brž so se pripeljali reševalci, ki so fanta naložili na avtomobil. Tudi poštar Mejač se je moral napotiti v bolnišnico po zdravniško pomoč. Davi pa je bil že odpušen, da se bo zdravil v domači oskrbi. Ta dogodek prinašamo seveda brez komentarja. Merodajni bodo itak morali preiskati vso zadevo ter natančno ugotoviti kako in zakaj.

Smrtna nesreča v St. Vidu nad Ljubljano

Snoči okrog devetih zvečer je prišlo na križišču banovinske in državne ceste, malo naprej od Ljudskega doma, do težke prometne nesreče, ki je zahtevala človeško življenje.

Ob tej uri se je peljal s svojim avtomobilom iz Ljubljane proti Bledu zdravnik dr. J. Benedik. Nasproti mu je privozil s kolesom pri križišču v Sentvidu upokojeni železničar Kline Martin iz Vižmarji.

Nesreča je hotela, da sta avtomobil in kolo trčila. Kolesarja je vrglo s ceste ter je obležal v nezavesti. Avtomobilist dr. Benedik je nemudoma telefoniral ljubljanski reševalni postaji, ki je takoj poslala svoje moštvo z avtomobilom na kraj nesreče ter naložila ponesrečenca. V ljubljanski bolnišnici so zdrav-niki ugotovili, da ima kolesar udrtu lombojo zlomljeno nogo in še več drugih poškodb po telesu. Njegovo stanje je bilo brezupno ter je kmalu po prevozu v bolnišnico tudi izdihnil.

Kakor so nam zatrčili v Sentvidu, gre za nesrečo, kjer je igral glavno vlogo predvsem nesrečni slučaj. Ovinek je tam od sile oster Morda sta vrhu tega oba, avtomobilist kakor tudi kolesar, ponoči za spoznanje hitro vozila. Seveda bo podrobnosti natančno ugotovila preiskava. Smrtno ponesrečeni upokojeni železničar zapuščal užaloščeno rodbino. V Sentvidu in v Vižgarih je imel mnogo prijateljev, k so ga cenili kot mirnega, značajnega moža.

Hervey Allen:

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

V teh širokih in suhih dolinah se je čas vlekel kakor v Futa Jalun, prestolnici Fulahov. Zdelo se je, da sploh ne teče. Noči in dnevi so sicer izpremenili barve pokrajini, toda čas sam je ostal neizpremenjen. S kočijo so se peljali samo mimo. Hiteli so, kakor so mogli, toda zdelo se je, da ne pridejo nikamor. Ko so zavili proti zapadu proti Burgosu, je videl Antonio pri zadnji kmetiji vasi Quintapalla postavbo, ki mu je ostala v spominu kakor dobi duh tega kraja. Bil je neki deček, ki je slonel na svetlosivi steni.

Njegov plašč je bil od bokov naprej oguljen. Toda njegove ravne noge, trdne in rjave, kakor da je Arabec, so bile izprožene ob zidu. S prekrizanimi rokami, s katerimi je z mogočno kretnjo ovil okoli ramen gornji ostanek plašča, je stal ponosno in zmagovalno ter gledal s svojimi črnimi, diamantnimi očmi od sonca ožgano ravnino Leon. Kadar bo prišel čas, bo imel otroka, ki ga bo nadomestil na njegovem prostoru pri zidu. Z nepopisnim zaničevanjem in brebriznostjo je gledal v kočijo, ki je vozila mimo in iz ozkih, neveselih ustnic se mu je izvil običajni: »Voya usted con Dios.«

V Burgosu so ostali dalj časa. Godoy je bil gotovo obveščen o njihovem prihodu po francoskem poslanstvu v Madridu, kajti kraljevo oblasti so bile naravnost vsiljivo prijazne. Vso družbo so namestili in oskrbovali Alkaldi. Seveda prej slavnostno kot pa domače in prijetno. Godoyevo pismo, ki je prišlo za Ouvrarda, so mu dostavili na brokatni blazini. S to praznimi in obrabljenimi besedami mu je voščil dobrodošlico. Toda zviti kraljičin ljubljence, ki je tedaj vladal Španijo prav za prav z vso avtoriteto svoje gospodarice in njenega moža, ne samo kot prvi minister, je bil dovolj previden, da sicer ni napravil ničesar več. Ponudil mu je oboroženo častno spremstvo, v isti sapi pa mu je tudi nasvetoval, naj svoj prihod v Madrid izvrši v popolni tajnosti, da bi se izognil prezgodnjemu nasprotovanju njegovim načrtom.

Iz tega razloga je Ouvrard odšel inkognito v El Paradar del Dorado, najboljšo gostilno v mestu, in se v svoji duševni revščini popolnoma prepustil razkošju telesnega uživanja in zapravil denar za mozos in muhahe, dokler ni Juan posegel vmes.

»Vee skupaj almohadas, limpias con sus fondas in podobne

196

drobnarije vam lahko prinesem za en nasmešek ali za cigaro, ali z eno samo besedo, senor. Ali niste še nikoli elišali, da plača zapravilavec za en grozd več kakor varčen človek za cel zaboj. Mišliti bodo, da ste neumni, če boste tako razmetavali denar.«

»Saj tudi sem,« je rekel bankir. »Pošljite po gospoda Adversa. Strah me je biti sam.«

Ko je Antonio prišel v sobo, mu je Ouvrard potožil, da je v svoji notranjosti že od Pariza razdvojen.

»Ne smejte se mi,« je dejal, »zagotavljam vas, da je tako. Ne morem vam to drugače povedati. Trenutno sta v meni dve osebi namesto ene same. To pomeni, da sem jaz lahko ena od obeh oseb. Do sedaj se še nisem odločil, katera oseba naj bom. Ali lahko ostanem tisti, ki ga poznate vi, J. G. Ouvrard, finančnik — ali pa oni drugi, ki se zanima samo za čevlje.«

Njegove oči so žarele in postavil se je pokonci. »Nekaj moram napraviti. Od Pariza sem sem vedno bolj »drug«. V tuji okolici je vedno laže pridobiti tla. Za božjo voljo, napravite vendar kaj za Ouvrarda! Potisnilo so me v stran.«

Tako je doživel Antonio v Burgosu zanimiv intermezzo.

Prvo »zdravilo«, ki se ga je spomnil za Ouvrarda, je bilo vino. Ouvrard je bil s tem zadovoljen. Duhovnika in kopeli ni mogel videti. Odklanjal je tudi tobak. Toda napil se je in je ostal nekaj dni, pod vplivom malage z žganjem, mirno v postelji. Ko se pa je spet prebudil, je moral biti nekdo v njegovi bližini, kajti tedaj je bil zelo ubog. Juan in Antonio sta se pri njem menjavala.

V svojem prostem času je imel Antonio dovolj prilike, da si dobera ogleda Burgos. To je bilo prvo špansko mesto, ki si ga je imel veselje ogledovati. Tu je našel vsaj ostanke in pravilice tega, kar je iskal. Burgos, Palada Španije, domovina in grob Sida, Bur-gos, skrinja Marije. Nikdar več ga ni pozabil: štrleči grad nad mestom, mogočna katedrala, ki se je dvigala visoko iznad v polkrogu stenjenih hiš, monastan v ozadju, stari nasipi in z zelenjem porasli bregovi Arlansona ob njihovem vnožju.

Medtem ko je Ouvrard ležal v svoji vinski omotici in premišljal »kateri človek« naj bi bil, je Antonio ugotovil, kdo je bil, oziroma bi lahko bil on pred sto leti. Preiskal je mesto od trga s preprostim vodnjakom do vrat Santa Maria, kjer je štrlela podoba Brez-madežne visoko kvišku nad utrubami na rečni strani in spominjala vsakogar, da je prišel v njeno mesto.

V resnici je našel na vsakem količnjak mogočem trgu v Bur-

gosu kraljico Marijo v vseh mogočih stavih in vseh dogodkih iz njenega življenja, o katerem govori legenda. Ona je bila tukaj živa resničnost. Misli je nanjo in sanjal o njej, medtem ko se je spre-hajal po prijetno obrasli poti ob reki in ob nunskem samostanu Santa Maria la Real, kjer sta Ferdinand in Izabela dala upodobiti nad vrata zgodbo o spočetju.

V nekem križnem hodniku romarske bolnišnice, ki je bila odprta samo za tuje, je sedel v tišini po ure dolgo pod oboki in pri tem občutil, da more zopet moliti.

Prosil jo je za pomoč in svet za vzgojo svojega sina. Tu je sedel brez besedi in milo proseč upal na otrokovo vrnitev. Končno se je zopet pomiril.

Ves nemir in vsa zmeda čustev, ki ju je prinesel iz Pariza, sta izginila. Nenadoma je bil zopet sam svoj. Iz svoje nanovo okrep-ljene zavesti zdravja, se je zopet začutil sposobnega za delo. Dobro je vedel, da to ni posledica spremembe v njegovem telesu; nasprotno ta občutek zdravja, ki mu je dajal moč, da je bil srečen v vsakem življenjskem položaju, je izviral iz notranje pravilnosti in pomirjenja. Bilo je nekaj, kar je prihajalo od notraj, ne od zunaj.

Kako čudna in nepričakovana so življenjska pota! Kako se loči človek od človeka, si je mislil. V tem, ko je on našel tu svoj mir, se Ouvrard v svoji sobi bori sam s seboj in išče iz negotovih razlogov svoje pravo bistvo. Morda mu bo mogel sedaj pomagati. Kako — tega še ne ve. Vrnil se je v Fondo nazaj in našel Ouvrarda budnega ter pripravljenega za razgovor. Ure in ure dolgo mu je razvijal sedaj ta mož, s krčevito drgetajočim obrazom velikanski načrt o neizmernem uvozu pšenice v Španijo, z vsemi političnimi in finančnimi posledicami. Bil je do kraja napet, žareč od duhovitosti in od nekega notranjega ognja, skratka, bil je zopet veliki bankir.

»Samo, če bom lahko ostal tak,« je stokal. »Kaj je bilo z menoj?«

»Ne mislite prav nič na to,« je dejal Antonio in se trudil izraziti svoje obdudovanje nad Ouvrardovim načrtom, ki je bil v svoji drznosti in originalnosti res genialen.

»In tako jasen in neverjetno določen,« je hvalil. Tudi sam je bil ves navdušen. Pretreslo ga je, da je pri svojem prihodu slišal govoriti moža, ki je bil pred nekaj urami še zmeden in otopen, tako določno in duhovito. Njegovo začudenje in njegovo resnično obdudovanje sta se zrcalila na obrazu.

Od tu in tam

11.478.000.000 din hranilnih vlog so imeli vsi jugoslovanski zasebni in samoupravni zavodi v lanskem letu. Kljub septembrskim političnim napetostim, ki so povzročile pri vlagateljih vzemirjenje in potem dviganje vlog, se je skupna vsota vlog povečala do konca leta za 240.000.000 din. Sama državna hipotekarna banka je imela za eno milijardo 441 milijonov din vlog, a poštna hranilnica za eno milijardo in 284 milijonov din. Oba ta dva zavoda sta imela konec lanskega leta za 93 milijonov več vlog kot leto poprej. Denarni obtok pa se je lani povečal kar za 1 milijardo in 87 milijonov ter je znašal skupaj 6 milijard in 921 milijonov din. Srebrnih kovancev je bilo konec leta v prometu za 507 milijonov, niklajstega pa za 171 milijonov. Številke kažejo, da je bil lani naš denarni trg še zelo likviden.

Pomladanski belgajski velesje se bo odprl jutri. Velesjeje je posvečen večji del poljedelstvu, le razstava cest bo ustala v dveh paviljonih. Tudi nemški poročevalski urad bo imel svoje prostore ter bo dalj interesentom vsa pojasnila glede nemških proizvodov, glede zastopstev naših trgov v Nemčiji in obratno ter o vrstah in cenah poljedelskih strojev nemškega proizvoda. Za to priliko je tudi »Slovenec« izdal posebno belgajsko številko.

Posebno brošuro v 200.000 izvodih je dal natisniti »Putnik« v angleščini za obiskovalce jugoslovanskega paviljona na newyorški svetovni razstavi. Brošura daje obiskovalcu najpotrebnejše podatke o kulturnem, gospodarskem in političnem življenju jugoslovanskih narodov ter o lepotah naše zemlje. Tej zadnji točki je posvečena glavna pozornost, ker utegne naši državci prinesiti tudi v najkrajšem času vidne koristi. Brošuro je natisnila Jugoslovanska tiskarna.

Po silno burnih razpravah in osebni prepričanju se je v sredo končalo zasedanje vakufsko-muslimanskega sabora muslimanske verske zajednice v Južni Srbiji. Obe struji sta se skoro dejansko spoprijeli in si očitali nečedne stvari v zvezi z volitvami v odbor. Končno pa se je le našla večina, ki je sprejela proračun v načelu.

Najstarejši gasilec v Evropi je umrl v Sremski Mitrovici. Bil je to Djoka Živanović, ki je do svojega 83. leta opravljal službo vojaškega referenta v Sremski Mitrovici. Rodil se je v Golubincih blizu Rume, po dovršnih srednješolskih študijah pa je šel v avstrijsko vojno akademijo. Zasebno pa se je zelo zanimal za gasilstvo ter ga širil v Sremu. Več kot šestdeset let je bil vnet gasilec in zato je skoro gotovo, da mu v tem pogledu zares ni para v Evropi. Kot takega ga je pred nekaj leti odlikovala tudi estonska vlada.

Delavskih moči primanjkuje v Vrhu in okolici. Vinogradniki imajo prav te dni največ dela, pa nikjer ne morejo najeti zadosti delavcev. Stiska je prišla prav delavcem, kajti najeti so dobili na dan po 80 din, ženske pa po 48 din. Vinogradniki tožijo, da po sedanjih cenah vina ne bodo mogli dolgo plačevati tako visokih mezd. Cenejšje delovne moči bodo mogli najeti šele potem, ko bodo končana pomladanska dela na poljih.

Nonavadne smrti je umrl v Pančevu neki 70-letni starec. Orožnik, ki je imel službo v bližini mestu preko Donave, je opazil nekega starca, ki se je sumljivo gibal tam okrog. Ko je stopil pri njemu, se je starec povzpnil na ograjo in se pogibal v reko. Prav takrat je veslal v bližini neki ribar. Pohitel je za samomorilec in ga privlekel na suho. Starec je bil še živ in pri zavesti, toda nekaj minut kasneje je nenadoma izdihnil. Zdravnik je ugotovil, da je starca od razburjenja zadela kap.

Na pragu rojstne hiše se je zastavila kmetica Vukosava Gjorgjević v Zabarih v Srbiji. Pred nekaj meseci je bila pobegnila od doma kljub temu, da so ji starši to branili. Ker je bila brez sredstev, se je prepustila cesti in propadla. Na velikonočno jutro se je vrnila v domočo vas ter na pragu rojstne hiše izpila večjo količino vitriola. Ko so domači zjutraj vstali, so jo našli mrtvo.

Smrt svojega sina je hotel maščevati, pa je sam izgubil glavo. Pred pol leta je bil ustreljen 12-letni sin Nikola Stanojević iz Zabarov. Preiskava je ugotovila, da je zločin po nesreči izvršil sin Nikolovega brata Miloja. Nikola svojemu bratu tega greha ni odpustil ter je pazil na vsako priložnost, da maščuje sinovo smrt. Pred dvema dnevnoma, ko so Milojevi delali na polju, je Nikola prišel s puško in začel streljati nanje. Guroci in ženske so kričeli stekli domov in začeli vpiti na pomoč. Nikola je prišel do vrat in streljal v hišo. Kmalu so prišli orožniki in pozvali Nikolo, da se vda. Ker se ni hotel, so streljali nanj in ga ubili.

Zapravljivost je izdala dva razbojnika, ki sta pred tednom v Belgradu na ulici pobila na tla trgovca Novaka in mu vzela aktovko, v kateri je bilo 160.000 din. Odpeljala sta se potem v Bajino Bašto in sklenila tam preživeti praznike. Ker sta preveč zapravljala, sta se zazdela sumljiva orožnikom. Enega so prijeli, drugi pa je pobegnil. Dobili so še več kakor 100.000 din, verjetno pa je, da bodo večino deleža dobili še pri drugem razbojniku, ki ga zasledujejo. Policija meni, da sta bila oba razbojnika Košanović in Ivanović člana razbojniške tolpe, ki je še nekajkrat izvršila v Belgradu predrzne vloje.

Hrvatski zagorski in podravski premogovni rudniki so v krizi. V vseh premogovnikih kopljejo sicer dober lignit, toda sloji so tanki ali pa raztrgani, da je izkopavanje precej drago. Če bi imeli rudniki dosti naročil, bi se kopanje kljub temu izplačalo. Najboljši odjemalec so bile železnice, toda obilne količine boljšega premoga, ki so zmerom na razpolago, so za železnice dosti bolj uporabljive, kakor pa rjavi premog. Da bi rešili brezposelne rudarje pred bedo, so se začele zagrebške delavske organizacije boriti za to, da bi železnice naročale več premoga v zagorskih in podravskih premogovnikih. Mnogo se nadejajo od posredovanja pri predsedniku vlade g. Dragiši Cvetkoviću.

Krizo odnosno spore med vodilnimi člani zagrebške gledališke rešujejo prav na svoji način. Spor med upravnikom dr. Ježićem in bivšim ravnateljem drame Duškom se je končal začasno tako, da je odšel slednji za daljši čas na dopust, čeprav je zagrebško gledališko občinstvo želelo imeti Duškina na odru. Te dni pa je prišla v javnost druga podobna vest, da je odšel na tri-mesečni dopust do konca gledališke sezone upravnik dr. Ježić sam, a da je zato prekinil svoj dopust Duškin. Verjetno je, da se dr. Ježić z dopusta ne bo več vrnil, ker med občinstvom in med igralci ne uživa posebne priljubljenosti.

Zveza poljedelskih delavcev in Družba sv. Rafaela bosta skupno skrbeli za sezonske izseljence

Ljubljana, 14. apr.

Razmere zadnjih let v lepi Slovenski krajini so rodile dve organizaciji, ki sta zrasli iz nujnih potreb, namreč Zveza poljedelskih delavcev s sedežem v Murški Soboti ter Družba sv. Rafaela s sedežem v Črensovcih. Prva je delo šela borze dela v Murški Soboti g. Franca Kereca, druga delo g. svetnika Klek. Obe organizaciji sta življenjskega pomena za Slovensko krajino. Slovenska krajina je prišla po svetovni vojni nazaj v objem svoje matere Jugoslavije izmučena in se-stradana. Zato bi morala biti punčica našega državnega in narodnega telesa, in prva, ki bi ji morala vsa država priskočiti na pomoč. Da se reši stradanja, ki mora postati nekaka »mednarodna berančica«, ki mora vsako leto iti med bogatejše tuje narode prositi si grenko skorjico izseljenkega kruha. Tako je nastalo sezonsko izseljenstvo v Francijo in Nemčijo. Do deset tisoč in še več jih je moralo zadnja leta v izseljenstvo po kruh iz okrajev Murske Sobotne in Lendave, nekoliko tisoč pa v Belje in Slavonijo. Pomislimo! Iz dveh okrajev mora na tuje za deset mesecev skoraj polovico ljudstva! Kaj to pomeni za okraj? Kaj za mladino? Kakšna bo bodočnost teh okrajev?

In kakor se mi Slovenci petdeset let našega največjega izseljenstva nismo zavedli strašnega dejstva, da nam je na leto od deset do dvajset tisoč naše najboljšje krvi izteklo na tuje, tako je bilo tudi sedaj v Slovenski krajini.

Pa se je našel človek, g. Franca Kerec, šef borze dela v Murški Soboti, ki je od blizu videl najbolje to narodno zvežavo rano sezonskega izseljevanja in je organiziral revno poljedelsko delavstvo ter ustanovil Zvezo poljedelskih delavcev, ki šteje danes že skoraj dvanajset tisoč članov, in katera ima za seboj v nekaj letih svojega obstoja že ogromno delo za blagor naših Prekmurcev.

Drugi, ki je videl in bridko čutil to rano Slovenske krajine, je bil g. svetnik Klek. Ustanovil je Družbo sv. Rafaela za Slovensko krajino, ki naj kot dobra mati gre za izseljence v tujino s svojo ljubeznijo in skrbjo.

Izredno zanimiv prikaz o našem šolstvu in prosveti:

„Statistični pregled šolstva in prosvete v dravski banovini za šolsko leto 1937-38“

Ljubljana, 14. aprila.

Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani je založila »Statistični pregled šolstva in prosvete« v dravski banovini za šolsko leto 1937-38. Pregled je sestavljen prosvetni oddelek kr. banke uprave v Ljubljani. Imenitno opremljene in skrbno izdelane statistike so nazivane v knjigi, ki velja le 30 din.

Lani je prosvetni oddelek kr. banke uprave prvič izdal »Statistični pregled šolstva in prosvete« v Sloveniji. Kazalo je, da bo moral ta pregled zadostovati vsaj za nekaj let. Kljub temu pa smo letos dobili — kakor nalašč za dvajsetletno našo lastno državo — novega. Letošnji pregled je na lepem papirju v četrtinskem formatu in obsega 105 tabel ter ima seznam vseh ljudskih, meščanskih, strokovnih in visokih šol. Letos, so tudi pri strokovnih šolah uvedene rubrike, ki kažejo učence in učence po uspehu, vedenju, narodnosti, veri in poklicnih staršev. Za vsako šolo lahko izveš, koliko ima razredov in oddelkov, učencev, učiteljev, učilnic, kabinetov, stanovanj in vrtov. Vidiš tudi, kje imajo otroški vrtci, zavetišča in šolsko kuhinjo. V oddelku o prosveti so podatki o gledališčih in ljudskih odrih, kinematografih, društvih, muzejih, knjižnicah, kulturnih prireditvah, literarnih delih in listih; na novo je bila vpeljana tabela o ljudskih univerzah.

Knjige, v katerih srečamo trumo števil, se nam zde na prvi pogled puste in nezanimive. Če pa se človek poglubi v tako knjigo, mu zadiha iz nje živa resničnost in pravo življenje. Pravi zanimive ugotovitve najdemo v tej naši statistični knjigi. Med drugim vidimo, da je bilo konec šolskega leta 1937-38 po naših ljudskih šolah 176.186 učencev. Torej je vsak sedmi Slovenec pri nas še ljudskošolski učenec. Če pa prištejemo še gornje meščanske, srednje, strokovnih in visokih šol, naraste število šolarjev nad 200.000, tako da skoraj vsak peti Slovenec v banovini obiskuje to ali ono šolo. — Zanimivi so podatki o učilnicah, ki jih je premalo, o zaposlenosti učiteljev (v okraju Slovenji Gradec odpade na vsakega učitelja 57 učencev, v radovljiškem okraju, kjer je v tem

Tako sta ti dve organizaciji danes za Slovenško krajino življenjskega pomena. Prva je zajela vse ljudstvo le pokrajine in ga organizirala. Druga je zagrabila njegovo socialno in versko delo zlasti v tujini. Zato je dolžnost oblasti in vsega naroda, da obe krepko podpre in jima z zadostnimi podporami omogoči, da bosta zmogli nalogo, katero sta si zastavili. To je naša severna narodna straža, zato je samo v korist države in narodne skupnosti, da sta močnejši, da se razvijata in čim krepkeje delujeta.

V ponedeljek, 3. marca, sta imeli obe organizaciji po svojih odborih v Murški Soboti skupno posvetovanje za strnitev dela. Posvetovanje je bilo v župnišču v Murški Soboti, kjer je udeležence ljubljeno sprejel župnik g. Vojnovič. Zborovanja so se udeležili okrajni glavar g. dr. Franc Bratina iz Murske Sobotne, narodni poslanec gosp. dr. Franca Klar iz Lendave, šef borze dela v Murški Soboti g. Franca Kerec, soboški dekan g. J. Krantz, lendavski dekan g. J. Jerič, g. svetnik Klek, domači župnik g. Jože Vojnovič, g. prof. M. Potokar, gospod prof. Zika, gosp. prof. Janko Skraban, domači kaplan g. Franc Novak, predsednik ZPD in g. Jože Brunet, odv. pripravnik, ki je zastopal zadržanega narodnega poslanca g. Bajleca.

Na tem posvetovanju se je ugotovilo, da sta obe organizaciji odločno za skupno delo. Da bo pa to skupno delo lažje, se prenese sedež Družbe sv. Rafaela v Mursko Sobotno, kjer naj se uredi pisarna. Oblasti v Ljubljani in Belgradu naj se naprosijo, da dajo tej pisarni primerna denarna sredstva na razpolago. Sezonski delavci zaslužijo in prinesejo v državo vsako leto visoke milijone, zato jim je država dolžna pomagati. Prevz. knezoškofa g. dr. J. J. Tomažiča pa bodo naprosili, da pošlje v Mursko Sobotno posebnega izseljenkega duhovnika, ki bo vodil pisarno in bo nekak duhovni pastir izseljenec iz Prekmurja.

Vsaka organizacija bo vodila tudi naprej svoje delo samostojno in ločeno kakor do sedaj. V skupnih vprašanjih in potrebah pa bosta nastopali skupno in druga drugo podpirali.

oziru najboljše, pa 39), o šolskem obisku (od 80,2 odstotka v slovenjegraškem do 98,9 odstotka v logaškem okraju) itd. V odstotkih bi moral biti izražen tudi učni uspeh in vedenje, da bi se dali primerjati posamezni predeli banovine med seboj.

Prav poučna je v letošnjem »Statističnem pregledu« tabela o absolutnih meščanskih šol. Ta tabela nam pove, kam te šole usmerjajo mladino. Velik del nadaljuje študij na strokovnih šolah, največ na trgovskih. Mnogo jih atopi v poklicno delo, v trgovino in obrt, ali domače gospodarstvo in gospodinjstvo. Med drugimi podatki o srednjih šolah in učiteljskih zanimajo pregledovalca številke o poklicu staršev. Največ je namreč uradniških otrok. Na gimnazijah je uradnih sinov in hčera štirikrat toliko, na učiteljskih celo šestkrat toliko kot kmečkih.

Silno zanimivo eliko nam odkriva oddelek o ljudski prosveti. Tu bremo o odrih in predstajah, o ogromnem številu prodanih vstopnic za kino, o izposojenih knjigah iz javnih knjižnic itd. Presenetiti te visoko število društev, listov in kulturnih prireditev. Saj je Slovenija že kar preplavljena z društvimi in listi! Kako velik je torej naš prostovoljni davek za kulturo! Banovina je pa v enem samem letu žrtvovala za prosveto en in trideset milijona dinarjev, skoraj 700.000 din več kot prejšnje leto. Pa izdatki za šole v tej vsoti niso nič upoštevani. V tabeli banovinskih podpor najdeš nekatere povsem nove postavke.

»Statistični pregled« seveda ni knjiga, ki bi jo prebral in odložil. Treba jo je imeti pri roki in jo pregledovati, kadar potreba nanese. Zato si bo »Pregled« gotovo nabavil vsak, ki se kakor koli peča ali zanima za slovensko šolstvo in prosveto. Prav pa bo prišla vsej naši kulturni javnosti, ki spremlja razvoj našega šolstva z velikim zanimanjem — kakor kažejo mnogi članki in razne ankete v dnevnem časopisu. Naši javnosti bo podal resnično sliko šolstva in prosvete pri nas, da bo opremljena z dobrim poznavanjem stvarnega položaja laže pravilno presojala dejstva in iskala primernih načinov, s katerimi bi bilo mogoče v bodoče še uspešneje odpravljati pomanjkljivosti.

V treh mesecih nad 45 milijonov vknjiženih

Ljubljana, 14. aprila.

Prav poučen je pregled vseh v ljubljanski zemljiški knjigi intabuliranih dolgov za I. letošnje četrtletje. Marec je napram januarju in februarju v pogledu višine vknjiženih posojil in meničnih kreditov za nekaj milijonov dinarjev nazadovale, toda bile so tudi marca intabulirane prav čedne vsote. Marec pa je dosegel napram januarju in februarju, kakor tudi napram mesecem v prejšnjih letih pravcati rekord glede izbrisanih dolgov. Se vedno je v zemljiških bukvah vpisanih prav mnogo kronskih in goldinarjskih dolgov, ki se polagoma brišejo, deloma, ker so bili že davno plačani, pa so ljudje pobotnice hranili kar doma med staro šaro, deloma, ker so dolgovi zastareli.

Zemljiškoknjižni urad je marca prav živahno posloval in je v treh mesecih dosegel že 3076 vlog, takole za 500 vlog več, kakor lani v prvih treh mesecih. Letos marca je bilo uradu predloženih 163 vlog za vknjižbo raznih posojil in kreditov v skupnem znesku 11.282.944 din. Med drugimi je bilo vknjižena neko posojilo v znesku 1.000.000 din, več posojil pa po 500.000 din in višje. Okoliški kmetje potrebujejo posojila za manjše zneske od 10.000 din naprej, denarni zavodi pa so se vknjiževali tudi za posojila od 1000 din naprej do 10.000 din.

V prvih treh mesecih je bilo letos podanih že 496 predlogov za vknjižbo posojil in kreditov v skupnem znesku 45.406.740 din.

Zelo zanimiv je tudi splošen pregled izbrisanih dolgov. Brišejo pa se dinarski, kronski in goldinarjski dolgovi. Letos v marcu je bilo pri zemljiškoknjižnem uradu podanih 75 vlog za izbris 8.598.586 dinarskih posojil, februarja je bilo 46 vlog za izbris 1.460.689 din in januarja 54 vlog za izbris 4.660.729 din, torej v treh mesecih je bilo brisano 14.720.004 din posojil. Letos marca je bil v zemljiški knjigi izbrisan velik dolg v znesku 4.200.000 din. Podanih je bilo dalje v treh mesecih 23 predlogov za izbris kronskih dolgov v znesku 68.289 kron. Izknjiženi so bili prav mali

kronski dolgovi po 100 in 200 kron. V treh mesecih pa je bilo tudi 10 predlogov, da so se izbrisali prav stari, že nad 60 in več let obstoječi goldinarjski dolgovi v skupnem znesku 366 gl.

Zemljiškoknjižni urad je sedaj nekoliko preurejen. Postavili so notri nove visoke stelaže, v katerih hranijo različne, stare listine. Krizi in težave pa so s težkimi »gruntnimi bukvami«, ki vsebujejo posamezne katastrske občine za celotno okrožje ljubljanskega okrajnega sodišča. Po letu 1931 sta bili združeni v enotno dve zemljiški knjigi, in sicer ona za mesto Ljubljano samo in ona za okolico. Mešne »gruntn« knjige so se zadnja leta silno razdebelile. Nove »gruntn« bukke so začeli sestavljati od leta 1879 naprej. Za mešne katastre občine n. pr. Ljubljana-mesto, Kapucinsko, Gradiško in Petersko predmetje itd. so bile te knjige sestavljene v letih 1881—1883. Vsaka prva knjiga na prvi strani vsebuje točen seznam strani in obseg katastre občine. Na prvih takih knjigah je podpisani »Landespräsident« Gertscher. Bil je to odličen jurist in predsednik takratnega deželnega sodišča. Njegov sin dr. Adalbert Gertscher se je povpepel še do višjih časti in bi bil imenovan za predsednika vrhovnega sodišča, da ga ni prvi dohitela smrt. Dr. Adalbert Gertscher je v prvi vrsti kot dober organizator uredil sodstvo v Dalmaciji, bil pa je odličen pravnik in več mnogih jezikov, obvladal je slovenščino in srbohrvaščino. Zadnja leta je bil predsednik višjega deželnega sodišča v Trstu ter je bil pravičen do vseh slovenskih in hrvaških zahtev. Slovenci so prav na Primorskem uživali večje pravice na sodišču, kakor pa oni v Ljubljani.

Združenje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov — sekcija Ljubljana opozarja in vabi na 20. redni letni občni zbor, ki bo v soboto 15. aprila v društvenih prostorih na Kongresnem trgu 1-II (poslojpe Kazine) z običajnim dnevnim redom.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer-sko stanje	Temperatura v °C		Relativna vlažnost v %	Veter (smernost, jakost)	Padavine	
		naš. večj.	naš. manjš.			m/m	vrsta
Ljubljana	765,7	23,0	8,5	80	0	NE ₂	—
Maribor	764,8	24,7	6,0	90	0	0	—
Zagreb	766,8	20,0	10,0	50	0	NW ₂	—
Belgrad	767,4	24,0	4,0	60	0	0	—
Sarajevo	769,4	24,0	3,0	80	0	0	—
Vis	769,5	13,0	12,0	50	0	0	—
Split	769,5	22,0	12,0	50	0	0	—
Kumbar	768,1	19,0	11,0	70	0	N ₂	—
Rab	769,3	18,0	11,0	60	0	SE ₂	—
Quadravn	763,5	19,0	8,0	60	0	SE ₂	—

Vremenska napoved: večinoma jasno in toplo vreme.

Koledar

Danes, petek, 14. aprila: Tiburcij.
Sobota, 15. aprila: Helena.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustak, Resljeva cesta 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič — Tržaška cesta.

»Obraz Amerike mi govori...« je naslov izrednega egiptopskega predavanja, ki ga bo imela soproga predsednika mestne občine ljubljanske ga. Vera dr. Adlešičeva na 51. prosvetnem večeru Franciskanske prosvete M. O., ki bo v torek, 18. t. m. ob 8 zvečer v franciskanski dvorani. — Za nas Evropejce je opazovanje Amerike prav posebno zanimivo, zlasti, ker nas bo odlična predavateljica seznanila ob krasnih slikah s politično in socialno miselnostjo preteklih in današnje Amerike in amerikega človeka. Zato že danes opozarjamo vse ljubljanske kroge na to predavanje in priporočamo, da ei nabavijo vstopnice po enotni ceni 3 din v predprodaji v pisarni »Pax et bonum« v franciskanski palači.

Zanimivo predavanje Pedagoškega društva. V ponedeljek, dne 17. aprila bo v okviru predavanj Pedagoškega društva predaval naš priznani strokovnjak v psihotehnik in organizator banovinske poklicne svetovalnice gosp. dr. Vladimir Schmidt o temi: »Sodelovanje šole in poklicne svetovalnice«. Predavanje bo ob 6 zvečer v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi. Vae, ki se zanimajo za aktualni problem, vljudno vabimo. Vstopnine ni.

Licenciranje bikov. Na osnovi zakona o pospeševanju živinoreje bo v mestni občini ljubljanski namesto rednega jesenskega licenciranja, ki je moralo biti preloženo zaradi slinavke in parkljevke, redno licenciranje bikov v sredo, dne 19. aprila po naslednjem razporedu: Za Moate in Stepanjo vas ob 8 zjutraj na dvorišču g. Franca Černeta, posestnika na Zaloški cesti št. 142; za Barje ob 9 na dvorišču gostilne pri Mokariju; za Vič ob 10 na dvorišču g. Alojzija Beliča, Vič 29; za Dravljje in Zapuže ob 10.30 na dvorišču gosp. Franceta Tomca, Dravljje št. 218; za Šiško in Koseze ob 11 na dvorišču g. Valentina Banbika, Koseze št. 32. Opozarjamo vse bikiroce, naj prinese s seboj izvlečke iz rodovnjaka glede poroka bikov, hkrati pa tudi na to, da je pripuščenje nelicenciranih bikov nedopustno in da bodo vsi prestopki v tem pogledu strogo kaznovani.

Opozarjamo na nocojšnji večer komorne glasbe, ki ga bodo izvajali: Ksenija Kušejeva, Albert Dermelj, Bogomir Leskovic in Marijan Lipovšek v veliki Filharmonični dvorani. Tiskani spored prinaša kratko razlago skladb, ki so na koncertu in besedilo petih pesmi in arij, zato nakup priporočamo. Spored je sestavljen iz del Dvoraka, Beethovna, Händla, Mozarta, Schuberta in Torellija. Začetek točno ob 20, predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske bo absolviral v letošnji spomladni vrsto koncertov, na katerem se izvajajo dela slovenskih skladateljev. Do sedaj so se vršili ti koncerti v Litiji, Celju in Kranju. V nedeljo 16. t. m. bo koncert v Škofji Loki, nakar sledijo še koncerti v Trzinu, Trbovljah in na Golniku, kjer bo koncert sredi maja pod milim nebom. Škofjelocane opozarjamo na nedeljski koncert, ki bo ob pol 9 v dvorani škofojloškega šolskega doma. Predprodaja sedežev in stojšč pri šolskem hišniku.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — začetek ob 8 zvečer:

Petek, 14. aprila: Zaprtio. (Gostovanje v Celju: »Kaj je resnica«?)

Sobota, 15. aprila: »Živi mrtveci«. Red B.
Nedelja, 16. aprila: ob 20 »Hlapec. Izven. Znižane cene.

OPERA — začetek ob 8 zvečer:

Petek, 14. aprila: Zaprtio.
Sobota, 15. aprila: »Vee za šalo«. Premierski ab.
Nedelja, 16. aprila: ob 20 »Vee za šalo. Izven. Znižane cene. Gostuje Danilo Gorinšek.

Drama. Abonenti reda B bodo imeli jutri, v soboto za svoj abonma Tolstega dramo »Živi mrtveci« v premierski zasedbi. Delo je postavil na oder prof. Osiip Šest in je imelo pri vseh dosedanjih uprizoritvah jako lep uspeh.

Športne vesti

Triglavske smuk, ki bo v nedeljo, 16. t. m. s sedla nad Staničovo kočjo, med Rjavino in Ržjo in s ciljem v Krmi, malo nad Debelo bukvjo, je zaključna smučarska prireditve v vsakem letu. Kot taka prireditve je bil ta triglavski dan vsako leto tudi največja smučarska prireditve z mednarodno udeležbo. Tudi letos je jugoslovanska zimsko-sportna zveza povabila k Triglavskemu smuku Nemce, Italijane, Romune in Bolgare. Toda pravi pričakovanju letos ne bo nobenih tujih tekmovalcev in bo letošnji smuk samo z našo domačo udeležbo. Pa tudi s strani naših tekmovalcev je udeležba nepopolna. Startati ne more naš najboljši tekmovalček Praček, ki se še ni opomogel od zadnje poskodbne, niti za enkrat še ni pripravljen Heim Hubert, ki je v Zagrebu in je pred izpiti. Kljub temu pa bo tekmovalo nad 20 tekmovalcev, med katerimi moramo zlasti omeniti dva Sarajevčana. Start tekmovalcev je določen tako, da bodo prišli pravočasno na cilj vsi gledalci, ki se bodo odpravili z jutranjim izletniškim vlakom iz Ljubljane.

Nemirna zgodovina Albanije

Lep primer večnih bojov malega naroda za svojo neodvisnost

Skoraj je ni v Evropi države, ki bi imela za seboj tako nemirno zgodovino, kakor jo ima Albanija, država, v katero so bile zadnji dni spet uprte oči vse Evrope, ko so nad njo zabrnala italijanska letala in se jim je preprosto orožje Albancev moralo udati. Kaj se je vse zgodilo v zadnjih 650 letih v tej mali evropski državi, ki nima niti milijona prebivalcev, naj povedo samo tile podatki:

Leta 1282 — Močna bizantinska roka zavlada nad Albanijo.

1331—1356 — Gospodarji Albanije postanejo Srbi. Skader pripada Benečanom.

1389 — Začetek turškega gospostva, ki je trajalo do najnovejših časov. Turki so se v prvih časih svojega gospodovanja nad Albanijo morali neprestano boriti z Benečani, ki so imeli v svojih rokah Skader do leta 1479, Drač do konca 1501 in Alessio do 1417. leta.

1444 — Zveza proti Turkom, za katero je dal pobudo albanski rodoljub Jurij Castrioti, imenovan Skenderberg. Albanci so tedaj uživali tudi veliko zaščito pri italijanskem kralju in pri papežu.

1444—1463 — Protiturška zvezna vojska se je z velikim uspehom borila proti vojski Murata II. in jo večkrat premagala.

1788—1820 — Turkiški vladar Ali Tepeleni dovoli, da Albanci postanejo na svoji zemlji svoji gospodarji. Mahmud II. pa se posreči odstraniti Alija in spet obnoviti turško gospostvo nad Albanijo.

1878 — Berlinski kongres. Nekateri albanski

rodoljubi na njem vložijo protest proti turškemu sultanu.

1897 — Sestanek italijanskega in avstrijskega zunanjega ministra v Monzi. Na tem sestanku določita podlago za skupno italijansko in avstrijsko politiko v Albaniji.

1911—1912 — Albanski upor proti Turkom.

1912 — Srbi, Črnogorci in Grki zasedejo skoro vso Albanijo.

1912 — Konferenca poslanikov v Londonu. Italijanska vlada prizna albansko neodvisnost.

1913 — Italijanski zunanji minister opozori Avstrijo, da Italija ne bo trpela, da bi Avstrija z oboroženo silo posestvovala v Albaniji.

29. jul. 1913 — Albanija postane avtonomna in nevtralna kneževina.

6. febr. 1914 — Knez Wieda poklican, da postane poglavar nove države.

1915 — Avstro-ogrška vojska zaseda Albanijo, medtem ko Bolgari naskakujejo albansko mesto Elbasan.

1917—1918 — Italijanska vojska zasede Albanijo.

1920 — Albanska narodna skupščina da novi albanski državi ustavo.

1920 — Vstaja v Valoni.

9. okt. 1921 — Konferenca poslanikov prizna Albaniji pravico do neodvisnosti, Italiji pa absolutno prednost iskati svoje koristi v tej državi.

24. jan. 1925 — Proglasitev republike.

1928 — Iz republike postane monarhija. Vladavina kralja Zoga.

1939 — Albanija je italijanska.

Stari znanec iz ječe Sing-Sing

Pred policijo se je zatekel v tujo hišo in se v postelji pogajal o svoji usodi

Ti-le Amerikanci so pa res tihi in je romantična še vedno pri njih doma, čeprav so drugače zelo moderni.

Ze kmalu jutraj so vstopili v neko newyorško restavracijo trije banditi in navzočim gostom z naperjenimi samokresi dovedali, naj se postavijo v vrsto ob zid, dvignejo roke in mirujejo. Prav prijetno ni bilo, toda bolje je pokoriti se, kot pa že na vse zgodaj jesti evinčeni fižol. Banditi so jim pobrali kar so imeli kaj vrednega in jo odkurili, z avtom seveda. Ljudje so obvestili policijo, ki je odšla takoj na lov za tolovaji. Kmalu so jim prišli na sled in začeli streljati za njihovim avtom. Prestrelili so mu gumijaste cevi. Tako je bilo te divje vožnje konec in pričel se je najzanimivejši del.

Enega teh lopovov so takoj prijeli, drugi je ušel, tretji pa je skočil v sosedno ulico in pri neki hiši prav krepko pozvonil. V tretjem nadstropju je 68 letna gospa Nicolas pripravljala svojemu možu zajtrk. Ker je mislila, da je pozvonila

mlekarica kot običajno, je odprla. Ta »mlekar« pa ji ni ponudil posode z mlekom, ampak ji je pomolil pod nos samokres. Prisilil jo je, da je šla v posteljo, kjer je še ležal njen 63 letni mož, ki je čakal zajtrka. Lopov pa je, ne bodi len, hitro vrgel v seboj jopič, smuknil tudi pod oledo in si jo potegnile čez glavo. Policisti, ki so videli, v katero hišo je ubral, so vse preiskali, pa ga niso mogli dobiti. Končno so potrkali tudi na vrata gospoda Nicolasa, pa se ni nihče oglasil. Eden policistov je stopil k oknu, da bi razbil šipo in šel v sobo skozi okno. Lopov je staremu možu rekel, naj vstane in pove očesom postave, da bo oba zakonca ustrelil, če si bo drznil kak policist vstopiti. Tako ga je policija oblegala dve uri in ei ni mogla pomagati, ker se je bala, da ne bi lopov starih zakoncev ustrelil.

Pokličite duhovnika!

Ko se je kazalec na uri pomaknil proti 9, je razbojnik po starem možu policistom sporočil, da bi rad duhovnika. Seveda so se vsi začudili. Takoj so spoznali, da te želje ni izrazil zaradi pobožnosti, ampak da bi morda našel priliko, da bi jo popihal. Pa so poklicali duhovnika in čakali, kaj bo. Pustil ga je, da je prišel k njemu v sobo in mu rekel, naj obdrži primerno razdaljo, sicer ga bo ustrelil. Duhovnik ga je pregovarjal celo uro in ga skušal spraviti k pameti. Rekel mu je, da če bo ubil koga od zakoncev ali pa od policije, mu električni stol ne odide. Bandit pa mu je odgovoril, da je čez življenje že naredil križ, ker je enega stražnika že ubil. Duhovnik mu je za-trdil, da stražnika, na katerega je streljal, ni ubil, pač pa samo lahko ranil. Po hudem diplomatičnem boju se je razbojnik le udal in pustil, da so ga aretirali. Preden pa so ga odpeljali, so morali pomagati še gospo Nicolas, ki se je od nepričakovane obiska in prestanega strahu onesvestila.

Temu lopovu je ime Naumo. Na svoje »rokodelstvo« se prav dobro spozna in je v ječi Sing-Sing že štar znanec. Odslužil je tam že precej let.

V nekem kraju so dobili župana, ki je bil tudi navdušen za nogometni šport. Ko je bila najavljena tekma domačega moštva s sosednim, je poklical predse kapitana domačega moštva, mu izročil 500 dinarjev, češ naj si kupijo novo žogo, čevlje ali karkoli, da le nasprotnika porazijo. Tekma je izpadla v prid domačinom, česar je bil župan zelo vesel. Ob prihran je vprašal kapitana, kaj so si kupili za denar. — »Ker ste pripomnili, da si lahko kupimo karkoli, ki bo pomagalo do zmage, smo si pač kupili sodnika.«

Angleški minister sir John Simon je nameraval iti za velikonočne počitnice igrati golf. Zadnji dogodki v Albaniji pa so tudi njega prisilili, da se je moral nujno vrniti v London. Svojo golfsko opremo je pustil na velikonočno nedeljo po svojem prihodu v London kar pred vrati palače ministrskega predsedništva

Norman Raily Raine: JUNAŠTVA ROBINA HOODA ZGODOVINSKI ROMAN S SLIKAMI

Najbrž imajo prav tisti, ki trdijo, da človek nese ljubezen in sovraštvo še na ono stran groba; oboje traja še naprej tudi po človekovi smrti, v nepoznani večnosti, kjer bi moralo nehati vse pozemeljsko in bi človek dejansko moral nehati z ljubeznijo prav tako kakor s sovraštvom.

Robin Hood je obetal. Ustavil se je ob trupu svojega nasprotnika in se zagledal vanj z zamišljenimi očmi.

Boj je bil končan. Sir Guy Gisbourneški, s katerim sta bila morala v življenju poravnati toliko težkih računov, je bil mrtev, premagan v borbi, ki je pomenila za oba življenje ali smrt.

Kakor na čarobno znamenje je v Robinu Hoodu ob trupu nasprotnika v trenutku ugasil vse sovrašтво.

Sklonil je glavo in molče obetal. Nato pa se je zdrnil iz svoje zamišljenosti in stekel proti vratom temnice. Hotel je priti k lady Marian.

Toda na pot se mu je vetopil stražnik, ki je stražil spodnje zapore in ni prav nič slutil, kaj se je bilo zgodilo takrat na stopnicah nad njegovo glavo.

Prav nič ni slutil, kakšna burja je vihrala v grajski kapeli in kakšen boj je moral dobojevati Robin Hood pravkar s sirom Guyem Gisbourneškim.

Niti slutiti ni tega, kaj šele, da bi bil občutil.

Do njega tja doli v vlažne, temne podzemne prostore ni bil prišel nikarkršnen hrup.

Na drugi strani je ležalo truplo spletkarja in mogočnega nasilneža sira Guyja Gisbourneškega, ki je še pred kratkim oblasten kakor vladar razdajal svoja povelja.

Stražar ni vedel za to truplo. Mirno je korakal gori in doli in stražil kakor mu je bilo naročeno.

Počasi je hodil sem in tja pred celico, v kateri je bila zaprta lady Marian. Vedel je le, da tam gori nekeje, v grajski kapeli tačas kronajo njegovega gospodarja princa Ivana brez dežele za angleškega kralja. In to je stražarju tudi zadostovalo.

In še nekaj.

Sir Guy Gisbourneški mu je bil pred svojim odhodom k slovesnosti kraljevskega kronanja ukazal, da mora stražiti lady Marian in sicer z odgovornostjo, ki bi jo, če bi jo bil zamenjal, moral plačati s ceno svojega lastnega življenja.

Zato je tudi Robina Hooda ustavil, ko je bil kakor divji prietekel k njemu ter zavpil:

»Odprti pri priči!«

Bil je pripravljen, da se spusti v boj na življenje in smrt in da rajši izgubi življenje, kakor pa da bi odprl vrata temnice ali pa da bi neznanemu človeku dal jetniške ključke in ga spustil k jetnici.

„Mein Kampf“, - knjiga, ki največ nese

Tednik »The people« prinaša zanimivo primerjavo o tem, koliko prinašajo avtorske pravice raznim znanim pisateljem za njihove knjige. Primerjava kaže, da se nobeno delo na svetu v tem oziru ne more meriti s katekizmom narodnega socializma, s Hitlerjevo knjigo — »Mein Kampf« — katere naklada zlasti zadnja leta vedno bolj rase. Knjige največ kupujejo razne strankarske in državne ustanove, zakaj v Nemčiji je predpisano, da mora vsak novoročeni par dobiti od stranke to delo kot poročno darilo. Ravno tako darujejo »Mein Kampf« šolske oblasti vsakemu študentu, ki konča srednjo šolo. Veliko izvodov kupujejo neštete javne in poljavne državne ter organizacijske knjižnice. Nešteto izdaj tega dela je izšlo tudi v tujini v raznih prevodih. Ker nemški kancler avtorskih pravic za svoje delo ni odstopil ali prodal nikomur, dobiva vse dohodke iz njih. Cena za navadno izdajo njegove knjige v Nemčiji je 8 mark, luksuzne izdaje so dosti dražje.

Po podatkih omenjenega angleškega lista je nemški kancler dobil od prodaje svoje knjige zadnja leta:

27 milijonov dinarjev leta 1936
36 milijonov dinarjev leta 1937
45 milijonov dinarjev leta 1938

Ker nemški državni poglavar ni nikdar nič dal na denar, je že takoj spočetka, odkar je narodni socializem na oblasti, določil, da naj gredo vsi dohodki od njegovega ideološkega dela v blagajno narodnosocialistične stranke in pa za zimsko pomoč. Ta denar upravlja Hitlerjev osebni gospodarski svetovalec Max Amann, ki ga plodno nalaga v razne nemške, švicarske, holandske, madžarske, francoske in — po trditvah angleškega lista — celo v naše banke. Obresti pa gredo za potrebe stranke in za nemško dobrodelnost.

Krasotica z Alaske

Novi člani italijanske akademije - sami učen.aki

Skoraj vsi novi člani italijanske akademije, ki so bili danes imenovani, so dobro znani tudi v tujini. Tako je Ettore Brignoni, profesor klasične filologije na vseučilišču v Firenci, znan poleg drugega tudi po svojih študijah o Epikuru in Aristotelu. Ta dela učenjaki smatrajo za najpomembnejša dela na polju zgodovine in filozofije, objavljena v zadnjih 40 letih, ne samo v Italiji, pač pa tudi drugod. Filippo Silvestri, profesor splošne zoologije, je znan po svojih raziskovanjih in znanstvenih študijah v raznih krajih sveta. Te njegove študije so velikega pomena, a so šla na račun vsega števila tujih držav, in sicer Argentine, USA, Daljnega vzhoda in Zahodne Afrike. Ugotovil je zanimive podrobnosti pri žuželkah, škodljivih za poljedelstvo. Našel je tudi sredstva za uničevanje teh žuželk. Giovanni Giorgi, profesor, ki poučuje elektriko na rimski univerzi, je znan v inozemstvu predvsem zaradi svojega novega sistema enote racionalne mere za elektromagnetizem. Ta sistem je osvojil ves svet. Proslavil se je omenjeni novi član italijanske akademije tudi s svojimi novimi ugotovitvami na polju mehanike, fizike in matematike. Giovanni Battista Bonini, profesor fizikalne kemije in biologije je pripomogel k zelo pomembnim odkritjem v znanstvenem svetu, ki jih visoko cenijo v Italiji in drugod. Renato Simoni, književnik in gledališki kritik milanskega časopisa »Corriere della Sera«, ima že dolgo vrsto let visok položaj v umetniškem svetu in velja za enega najboljših poznavalcev gledališke umetnosti v Italiji in tujini. Glasbenik Francesco Cile je ustvaril nekaj opernih del, ki jih prikazujejo v največjih gledališčih sveta.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 14. aprila: 12 Po naših logih in galijah (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Zenska ura. Pomeniška zbirka Vide Tauerjeve (ga. prof. Silva Trdnina) — 18.30 Reprodukcijski koncert komorne glasbe — 18.40 Francosčina (z. d. Stanko Lehen) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zanimivosti o izseljenih — 20 Samospevi gđd. Marije Rajhove, harmoniko igra g. Rudolf Pilih — 21 Koncert slovenskih skladateljev (radijski orkester) — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angleške plošče. — Konec ob 23.

Drugi programi

PETEK, 14. APRILA: Belgrad: 20 Opera — Zagreb: 20 Klavir — 31.30 Laka glasba — Sofija: 19.30 Verdi — 20.15 Moderna glasba — Budimpešta: 19.30 Opera — 22.25 Plesna glasba — 23.15 Glasbena glasba — Trst-Milan: 17 Koncert iz akademije sv. Cecilije — 21 Simf. konc. — Rim-Bari: 21 Opereta — Dunaj: 20.10 Romanska oddaja — Königsberg: 20.15 Simf. konc. — Köln: 20.30 Cirkus — Stuttgart: 19.10 Smetanova opera — »Promade nevesta« — Frankfurt: 20.45 Brahmsova komorna glasba — Bernomünster: 20.40 Svedski konc. — 21.30 švicarska nac. glasba — Strasbour: 22.30 Charpentierov koncert.

Najnovejša ameriško potniško vodno letalo »Yankee Clipper«, ki je te dni priletelo v Evropo. Slika kaže to letalo po njegovem pristanku pred portugalsko prestolnico Lisbono

Naše blago na milanskem velesejmu

Predvčerajšnjim so slovesno odprli 20. milanski velesejem. Obenem so razobesili jugoslovansko zastavo na jugoslovanskem paviljonu v navzočnosti generalnega konzula Milana Stankoviča in drugih zastopnikov jugoslovanskega konzulata, trgovskega muzeja in Putnika. Jugoslavija se letos že devetič udeležuje milanskega velesejma. Razstavila je velikanske slike najzanimivejših prdelov Jugoslavije. Posebna pozornost je posvečena naši lesni industriji, rudam, žitu, tobaku, zdravilnim zeliščem, domači obrti, čipkam, preprogam in drugemu izvoznemu blagu, ki posebno zanima Italijo. Včeraj so si jugoslovanski paviljon ogledali uradni zastopniki ter se kar najlaskaveje izrazili o paviljonu in o razstavljenem blagu. Obisk našega paviljona je zelo velik in se obiskovalci zelo zanimajo za naše izvozno blago.

Vedel je, da ga itak čaka smrt, če bi kaj takega napravil. Lajza in častnejša je za Normana vse-kakor smrt v vojaški službi kakor pa če bi moral končati svoje življenje eramtino na viselcah.

Zato je na ves glas zavpil Robinu: »Niti koraka naprej!«

S telesom je zavaroval vhod v ječo in naperil proti Robinu Hoodu svoje kopje.

Robin Hood pa mu je besno odvrnil: »Se enkrat ti pravim, odprti vrata, če ne, ti bom pri priči izpulil brado in te zlasal, da boš kaj drugih mislil!«

Stražar pa je še okleval. Robinove besede so nanj napravile močan dojem, vendar se je še obotavljal, ker ga je plašilo povelje, ki ga je bil dobil od sira Guyja Gisbourneškega.

Zato je Robin Hood zavpil vnovič: »Ne upiraj se mi, vdaj se, boljše boš napravil!«

Kralj se je bil vrnil ... Rihard z Levjim ercem je v grajski kapeli Vnovič bo prevzel oblast ... Ne upiraj se Kralj tako zahteval Sir Guy Gisbourneški je mrtev, oblast princa Ivana brez dežele je v kralju Poslušaj pri priči Če se boš upiral, te bo veljalo tvojo trmasto butico, ti povem!«

Stari, izkušeni vojak, ki je vedel, kaj je dolžnost in kdo je konec kraljev Rihard z Levjim ercem — edino resnični in pravilna okronani angleški kralji po milosti božji in volji naroda — je počasi in premišljeno postavil kopje pokonci, nepremično obetal ter izkopal Robinu Hoodu vojaško čast. Nato pa je potegnil izza pasu ključke ter odprl težka jetniška vrata, prav tista vrata, skozi katere je bil že pred časom moral vstopiti Robin Hood, ko so ga bili na povelje sira Guyja Gisbourneškega ter princa Ivana brez dežele zgrabili vojniki v trenutku, ko bi bil moral iz rok krasne lady Marian sprejeti darilo, ker je bil zmagal na tekmi najboljših lokostrelcev v vsej Angliji in dobil naslov najboljšega strelca v deželi. Mesto nagrade, zlato puščice, ki bi jo bil moral, kakor je bila rečeno, dobiti iz ljubljnih rok lady Marian, pa so ga prijeli in obvladali surovi, plačani vojniki, ga zvezali in odgnali v ječo ter za njim zaprla ta težka vrata. Tam se je onemogo srdil sam nase, ker se je bil pustil zapeljati v očitveno past, ki sta mu jo bila premeteno nastavila sir Guy Gisbourneški in princ Ivan brez dežele. Kako se je jezil v temni ječi nase, ker se je bil prej imel za pametnega in previdnega bolj kakor pa sta bila njegova smrtna nasprotnika. Toda kaj, vsa jeza mu ni prav nič pomagala. Prikovana je bil k zidu, da se v nerodni drži, kjer se je v železnem okovju, ves sključen, z glavo dotikal skoraj svojih kolen, mučil, kakor sam ne bi bil privoščil nobenemu svojemu sovražniku. Misli je bil že v tej ječi, da je zdaj že pač vse izgubljeno, da se ga ne bo nihče več spomnil in da tudi, če bi se ga še kdo spomnil, mu ne bo utegnil priti na pomoč, ker bi bila vsaka poskušana pomoč že vnaprej obojejena na popoln neuspeh, saj je grajsko zidovje debelo, dobra zastraženo in ječa globoko v podzemlju, v katero vodijo stopnice, kjer so na slednji kameniti ploščadi v preledkih razpostavljene močne vojaške straže, ki bi človeka, kateri bi mu poskušal priti na pomoč, po nalogu princa Ivana brez dežele ter njegove des-

ne roke, sira Guyja Gisbourneškega, pri priči na mestu ubile in tako zavrnile vsak nameravani osvobodilni poskus.

Tam je moral v mučni drži v temi in vlagi preživljati dneve tako, da ni vedel, kdaj je prišel dan in kdaj je nastopila noč. Slišal je le zamolkite korake vojaških straž, ki so hodile gor in dol na kameniti ploščadi nad njegovo glavo. Od tam je skozi drobno odprtino, ki je bila pregrajena z močnim železnim okrijem prihajala bledikasta svetloba. Kolikokrat se je oziral proti tej odprtini in si v duhu predstavljal svoje svobodne sherwoodske gozdove, ki mu jih ne bo dano nikdar več videti, mile obraze svojih zvestih tovarišev, ki jih v svoji zaslepljenosti ni hotel poslušati, ka so ga svarili, naj ne hodi na lokostrelski turnir, češ, da ta turnir ni drugega kakor past, katero sta mu bila nastavila sir Guy Gisbourneški ter princ Ivan brez dežele — ter zametaste oči krasne lady Marian, v katero se je bil zaljubil z vsem žarom svojega mladega srca. Končano je zdaj vse to, si je mnogokrat dehal v ječi sam pri sebi, končano je, tako mlad boš moral umreti!

In potem so nekega dne prišli ponj ter ga postavili pred naglo sodišče.

Tam ga niso prav nič zaleševali, ampak so mu postavili takaka vprašanja, da se mu nanje niti odgovarjati ni zdelo vredno, ker je bil takoj uvidel, da bi bil vsak njegov izgovor in zagovor popolnoma odveč, saj so ga bili že vnaprej obsodili na smrt.

Kakšna jeza ga je stresala, ko je stal pred svojimi sodniki in ko mu je sir Guy Gisbourneški zabrusil s peklenkima zlobnim nasmehom žgočo zbadljivko!